

Landbruget i Landskabet er støttet af Landdistriktsmidler og Region Nordjylland.

Nyt planredskab skal skabe bedre forståelse og samspil mellem kommuner og landbrug.

Et nyt redskab, der kan få stor betydning for planlægning i det åbne land, er blevet udviklet i samarbejdsprojektet Landbruget i Landskabet – et fælles projekt for kommunerne Hjørring og Norddjurs, to landboforeninger, Seges (det tidligere Videntcentret for Landbrug) samt forskere fra Aalborg og Aarhus Universitet.

En udviklingsplan, som det nye redskab er døbt, skal være med til at koble kommuneplanens overordnede niveau sammen med det helt lokale niveau på og omkring større landbrugsbedrifter.

Hensigten er at få forskellige og ofte modsatte interesser til at spille sammen, ud fra den erkendelse at der er flere legitime interesser i det åbne land.

Med andre ord er formålet at komme ud over de konflikter, der ofte opstår, når en landmand lægger sine egne konkrete planer isoleret fra det overordnede niveau og uden dialog med andre interessenter i lokalområdet.

Når en udviklingsplan er egnet som bro mellem flere niveauer og interesser, hænger det sammen med, at udviklingsplanen bliver til i en proces, hvor alle interessenter i lokalområdet inddrages i en dialog. Udover kommunen og landmanden selv involveres egnens beboere, og afhængig af lokale forhold f.eks. også turisterhvervet, den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening, sportsfiskere, landsbyforeninger og/eller andre grupper og enkeltpersoner med interesser i lokalområdet.

Landmandens udbytte af udviklingsplanen er, at han får sat alment accepterede rammer for bedriftens udvikling og dermed en større sikkerhed for sine investeringer. For kommunen og andre interessenter giver arbejdet med udviklingsplanen en meget tidlig indsigt i landmandens langsigtede planer og dermed større mulighed for at få indflydelse på dem.

Takket være den dialogbaserede proces kan udviklingsplanen pege på løsninger, der tilgodeser flere interesser end det sædvanligvis er tilfældet, når en landmand lægger planer på egen hånd, hvorefter kommunen og andre interessenter først hører om planerne i forbindelse med miljø- eller byggeansøgninger og nabohøringer.

Et konkret eksempel er udviklingsplanen for gården Nørrevang ved Hirtshals i Hjørring Kommune – en af de seks udviklingsplaner som er lavet i projekt Landbruget i Landskabet. Nørrevang er en stor kvægbedrift med 340 årskøer, kvier og kalve, svarende til 720 dyreenheder.

Arbejdet med planen fulgte en fast skabelon for udviklingsplaner, der er udviklet i Landbruget i Landskabet: Først udarbejdede den lokale landboforening (LandboNord) en beskrivelse af bedriften, samtidig med Hjørring Kommune registrerede og analyserede det område, Nørrevang ligger i, med fokus på potentielle konflikter og udviklingsområder.

Derefter holdt repræsentanter for kommunen og landboforeningen et møde med Nørrevangs ejer, Karsten S. Weinkouff. Formålet var at afdække ejerens visioner for fremtiden og de værdier, der er grundlaget for hans fremtidsplaner.

Tredje trin var afholdelse af et interessentmøde for alle med interesser i det landskab, bedriften ligger i. Mødet blev holdt på det lokale Bindslev Hotel.

Derefter blev udviklingsplanen skrevet ned, inklusive en handlingsplan med fem år langt perspektiv for ejeren.

I det konkrete eksempel er de vigtigste interesser som kommunen ønsker fremmet i området beskrevet sådan her:

- At ændringer og udvidelser af produktionsanlæggene ikke påvirker landskabet negativt.
- At naturarealerne langs Uggerby Å som helhed kan udvikles og som helhed kan bevare den naturmæssige tilstand
- At ejeren (fortsat) vil bidrage til pleje af naturarealerne langs Uggerby Å, herunder til afgræsning
- At ejerens arealdispositioner bidrager til den udpegede økologiske forbindelse
- At bedriften bidrager til kommunens mål for reduktion af CO₂

Ud fra mødet på Bindslev Kro er de øvrige interessenters væsentligste ønsker beskrevet sådan her:

- Udvikle nye oplevelsesmuligheder i forbindelse med bedriften og i området
- Få begrænset gylleudkørsel om natten
- Løbende at få større viden om og indsigt i produktionen og planer for bedriften
- Mere fokus på bedriften og landbrugets betydning lokalt og i kommunen

Udviklingsplanen peger på udfordringer for Nørrevang og mulig løsninger hvor der tages hensyn til kommunens og andre interessenters ønsker. Men den peger også på barrierer der hindrer fornuftige aftaler og rammer:

- Løbende nye miljøregler spænder ben for en langtidsplanlægning og investeringssikkerhed
- Stive regler vedrørende beskyttede naturarealer (§3-natur) gør det uinteressant for ejeren at gå seriøst ind i et arbejde for at beskytte/pleje natur endsige oprette nye naturarealer
- Løbende nye dyrevelfærdsregler stiller øgede krav til investeringer
- Mange og til dels ufornuftige krav koblet til støtteordninger for afgræsning af naturarealer gør ordningerne uinteressante for ejeren.

Hele øvelsen går ud på at få de forskellige interesser til at spille sammen. Ikke på den måde at den ene part giver sig lidt på det ene punkt, og den anden til gengæld lidt på det andet. Derimod drejer det sig om at finde løsninger, hvor alle parter får noget bedre, end de har i dag.

Udviklingsplanen er primært et arbejdsredskab for landmanden og er ikke bundet op på gældende lovgivning. Men hvis kommuner, landbrug og andre interessenter fremover virkelig skal have gavn af udviklingsplaner, bør planerne være gensidigt forpligtende for parterne.

En anden erfaring fra Landbruget i Landskabet er at der også er behov for et nyt niveau af kommunale planer mellem kommuneplansniveau og udviklingsplaner. Altså planer for et lidt større område i kommunen omfattende mere end en enkelt landbrugsbedrift.

Sådanne områdeplaner bør også være gensidigt forpligtende for såvel kommunen som for de lodsejere der er inden for området.

Fakta om Landbruget i Landskabet

- Projektets formål: At udfordre den nuværende lovgivning og praksis for planlægningen i det åbne land og i højere grad koordinere kommunernes og landmændenes ønsker til planlægningen i det åbne land.
- Deltagere: Hjørring Kommune; Norddjurs Kommune; LandboNord; Djursland Landboforening; Aalborg Universitet, Institut for Samfundsudvikling og Planlægning; Aarhus Universitet, Institut for Bioscience, Silkeborg; Aarhus Universitet, Institut for Bioscience, Kalø; Seges (tidligere Videncentret for Landbrug).
- Varighed: Maj 2013 – maj 2015.

- Hjemmeside: www.landbrugetilandskabet.dk

Gode kilder til artikler om udviklingsplaner og projekt Landbruget i Landskabet:

På Seges (det tidligere Videncentret for Landbrug):

- Planchef Trine Eide, tlf. 87 40 55 84, mobil 21 71 77 79, tre@seges.dk
- Landdistriktchef Jørgen Korning, tlf. 87 40 55 35, mobil 23 93 06 38, jgk@seges.dk
- Konsulent Katrine Kracht, tlf. 87 40 55 70, ktk@seges.dk

Alle tre ovennævnte har overblik over hele projekt Landbruget i Landskabet og projektets resultater. Kan blandt andet fortælle om de nye udviklingsplaners muligheder og begrænsninger.

I Hjørring Kommune:

- Miljømedarbejder Knud Suhr, tlf. 72 33 67 31, knud.suhr@hjoerring.dk. Kommunens mand i projektet. Kan fortælle om baggrund, resultater og perspektiver ud fra en kommunal vinkel.
- Teknik og Miljøudvalgsformand Ole Ørnboel (S), tlf. 41 22 30 59, ole.oernboel@hjoerring.dk.
- Gårdejer Karsten Skriver Weinkouff, tlf. 21 46 24 48, wein@weinkouff.eu. Ejer af Nørrevang. Kan fortælle om arbejdet med udviklingsplanen set med landmandens øjne og om muligheder og begrænsninger i den nuværende lovgivning. Kan bl.a. se muligheder i at lade en del af sine arealer overgå til naturformål, men bliver forhindret i det af reglerne for hvor meget jord han skal råde over med det antal dyreenheder.